

Zadeva C-769/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

21. oktober 2019

Predložitveno sodišče:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

7. oktober 2019

Drugi udeleženci postopka:

Spetsializirana prokuratura

Obdolženca:

UC

TD

Predmet postopka v glavni stvari

Obtožnica z nekaterimi napakami, in sicer nejasnim, protislovnim in nepopolnim opisom kaznivih dejanj, zaradi katerih se sodi obdolžencema. Ukrepi za odpravo teh napak.

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga člena 6 Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku in združljivost nacionalnega zakona s to določbo.

Predlog se vlaga na podlagi člena 267 PDEU.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je nacionalni zakon, v skladu s katerim v primeru obtožnice z napakami (katere vsebina je nejasna, nepopolna ali protislovna) nikakor ni mogoče odpraviti teh napak s popravki državnega tožilca na pripravljalnem naroku, na katerem se te napake ugotovijo, in v skladu s katerim je sodišče namesto tega vedno zavezano ustaviti sodni postopek in zadevo zaradi sestave nove obtožnice vrniti državnemu tožilstvu, združljiv s členom 6 Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku (UL 2012, L 142, str. 1), načelom odločanja v razumnem roku iz člena 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, načelom primarnosti prava Unije in načelom spoštovanja dostojanstva, če zaradi njega prihaja do precejšnje odložitve kazenskega postopka in bi bilo mogoče napake odpraviti takoj na naroku?

Navedene določbe prava Unije in sodna praksa Unije

Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku; združljivost nacionalnega zakona s členom 6.

Sodba z dne 5. junija 2018, Kolev (C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392).

Navedene določbe nacionalnega prava

Nakazatelno protsesualen kodeks (zakon o kazenskem postopku, v nadaljevanju: NPK), člani od 246 do 249, 242, 287, 55, 178, 180 in 348.

Zakon za normativnite aktove (zakon o normativnih pravnih aktih), člen 46(2).

Sodba o razlagi št. 2 Varhoven kasatsionen sad (vrhovno kasacijsko sodišče, Bolgarija) z dne 7. oktobra 2002.

Sodba o razlagi št. 6 Varhoven kasatsionen sad (vrhovno kasacijsko sodišče) z dne 19. februarja 2018.

Sodba št. 14 Konstitutsionen sad (ustavno sodišče, Bolgarija) z dne 9. oktobra 2018.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Zoper osebi UC in TD je bila vložena obtožnica; zoper prvo zaradi vodenja hudodelske združbe (skupaj z drugimi osebami, ki so bile v postopku že obsojene), katere namen je skupna storitev kaznivih dejanj po členu 159a Nakazatelen kodeks (kazenski zakonik, v nadaljevanju: NK) (trgovina z ljudmi, v tem primeru s prostitutkami) doma in v tujini zaradi obogatitve (kaznivo po

členu 321 NK), zoper zadnjo pa zaradi sodelovanja v tej hudodelski združbi. Poleg tega je oseba UC obdolžena, da je v treh ločenih primerih novačila tri ženske za prostitucijo tako, da jim je obljubila koristi (kaznivo po členu 159d v povezavi s členom 159a(2), točka 6, v povezavi z odstavkom 1 NK), s čimer je izvajala odločitev hudodelske združbe, ter da je imela v posesti prepovedane droge (kaznivo po členu 354a NK).

- 2 Obtožnica je bila vložena 18. aprila 2019, pripravljalni narok pa je bil uspešno opravljen 27. septembra 2019.
- 3 Sodišče je po zaslišanju udeležencev na pripravljalnem naroku ugotovilo, da ima obtožnica nekatere napake, in sicer nejasnosti, nepopolnosti in protislovja. Te napake so:
  - 4 navedbe glede kraja, v katerem naj bi bilo storjeno kaznivo dejanje po členu 321 NK, so protislovne. V opisu dejanskega stanja je navedeno, da je hudodelska združba delovala na celotnem državnem ozemlju, pri čemer so navedena različna mesta – Sofija, Bansko, Plovdiv in druga –, medtem ko je v sklepnem delu navedena zgolj Sofija. Posledično sta opis dejanskega stanja in sklepni del glede kraja storitve kaznivega dejanja protislovna: celotno državno ozemlje ali samo Sofija.
  - 5 Navedbe glede časa novačenja ene od žensk za prostitucijo so protislovne. V opisu dejanskega stanja je navedeno, da se je žensko novačilo leta 2016, pri čemer je po uspešnem novačenju kot prostitutka delala v Sofiji in Plovdivu, poleti 2016 pa tudi v počitniških krajih na obali in decembra 2016 ponovno v Sofiji; to pomeni, da bi moralo biti novačenje končano pred poletjem 2016. V sklepnem delu je, nasprotno, navedeno, da je oseba UC to žensko novačila decembra 2016 v Sofiji. Posledično sta opis dejanskega stanja in sklepni del glede časa storitve kaznivega dejanja protislovna: pred poletjem 2016 ali decembra 2016.
  - 6 Ni nikakršnih dejanskih navedb o obtožbi, da je hudodelska združba odločila, da mora oseba UC novačiti omenjene tri ženske za prostitucijo. Gre za nepopolnost.
  - 7 Kaznivo dejanje posesti prepovedanih drog ni jasno opisano, saj je zgolj navedeno, da so bile prepovedane droge najdene v stanovanju osebe UC, in ni jasno, ali se zatrjuje, da so bile tam v njeni posesti. Gre za nejasnost.
  - 8 Državni tožilec je izrazil pripravljenost, da bi s potrebnimi pojasnili na pripravljalnem naroku nemudoma odpravil napake.
  - 9 Predložitveno sodišče meni, da bi bila obtožnica s temi pojasnili državnega tožilca formalno zakonita. Potem bi lahko sodišče začelo opravljati druga procesna dejanja.
  - 10 Vendar za to obstaja formalna ovira: v skladu z nacionalnim zakonom državni tožilec ne sme odpraviti napak v obtožnici med pripravljalnim narokom. V skladu z nacionalnim zakonom je treba ustaviti sodni postopek in vrniti obtožnico

državnemu tožilstvu, ki mora sestaviti novo obtožnico in to ponovno vložiti pri sodišču, ki jo obravnava na novem naroku, pri čemer to praviloma privede do nekajmesečnega odloga.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

Napake v obtožnici

- 11 Obtožnica je sestavljena iz opisa dejanskega stanja, v katerem je dejanski opis očitane kaznivega dejanja, in sklepnega dela, v katerem je pravna kvalifikacija očitane kaznivega dejanja. Praviloma so v sklepnem delu navedena najpomembnejša dejstva, kot so kraj in čas storitve kaznivega dejanja ter dejanja, ki izpolnjujejo zakonske znake kaznivega dejanja.
- 12 Če sta opis dejanskega stanja in sklepni del protislovna ali ni dejanskih navedb, ki so upoštevne za pravno presojo, je to enako, kot če ni dovolj jasnih dejanskih navedb za obtožbo. Zato se te napake štejejo za bistvene kršitve postopka, s katerimi se posega v pravico obdolženca, da izve, zakaj je obtožen. Kršitev postopkovnih pravil je bistvena, če je povzročila omejitev postopkovnih pravic obdolženca ali drugih udeležencev in ni bila odpravljena (člen 348(3), točka 1, NPK).
- 13 V skladu s členom 55(1) NPK ima obdolženec pravico izvedeti, katerega kaznivega dejanja je obdolžen in na podlagi katerih dokazov.
- 14 Varhoven kasationsen sad (vrhovno kasacijsko sodišče, Bolgarija) v točki 4.2 sodbe o razlagi št. 2/02 navaja, da „mora državni tožilec v opisu dejanskega stanja v obtožnici obvezno navesti dejstva, iz katerih izhaja, da kaznivo dejanje izpolnjuje zakonske znake kaznivega dejanja in da je obdolženec sodeloval pri njegovi storitvi [...] k tem spadajo tudi čas in kraj storitve kaznivega dejanja [...] Če niso navedena vsa dejstva te kategorije, to pomeni bistveno kršitev postopkovnih pravil [...]“.

Nacionalna ureditev za odpravo bistvenih kršitev postopkovnih pravil v primeru nejasne, nepopolne in protislovne obtožnice

- 15 Kazenski postopek je sestavljen iz dveh faz, predhodne in sodne. Sodna faza se začne z vložitvijo obtožnice, v kateri sta podrobno predstavljena dejanski opis in pravna kvalifikacija očitane kaznivega dejanja.
- 16 Po vložitvi obtožnice se v roku dveh mesecev razpiše pripravljalni narok. Namen tega pripravljalnega naroka je preizkus nekaterih okoliščin, pri čemer je ena od njih zakonitost obtožnice. Ta presoja je dokončna (po izteku roka za pravno sredstvo ali po potrditvi odločbe na drugi stopnji). Pozneje ni dopustno ponovno ugovarjati zakonitosti obtožnice.

- 17 Izvod obtožnice se pošlje vsem udeležencem (obdolžencem in oškodovancem), ki lahko v roku sedmih dni podajo pripombe. Pripravljalni narok se preloži za največ tri mesece, če se enega od udeležencev ni našlo ali če se rok sedmih dni še ni iztekel.
- 18 Če se postopek na tem pripravljalnem naroku začne, sodišče in udeleženci razpravljajo o številnih vprašanjih, med drugim o tem, ali ima obtožnica napake (vključno z nejasnostmi, nepopolnostmi in protislovji), zaradi katerih obtožba ni razumljiva. O tem vprašanju odloči sodišče po zaslišanju vseh udeležencev.
- 19 Če sodišče ugotovi, da ima obtožnica napake (je protislovna, nepopolna ali nejasna), ustavi sodni postopek in vrne zadevo državnemu tožilstvu, pri čemer navede kršitve (člen 249(2) NPK).
- 20 Predhodni postopek se ponovno začne. Državno tožilstvo mora v roku enega meseca sestaviti novo obtožnico. Ko je sestavljena, se vloži pri sodišču. Ponovno se začne sodna faza kazenskega postopka in opravijo zgoraj navedeni koraki: razpis ponovnega pripravljalnega naroka v roku dveh mesecev, vabilo udeležencev in ponoven preizkus obtožnice. Če se ugotovi, da napake niso bile odpravljene ali da ima obtožnica nove napake, se sodni postopek ponovno ustavi in zadeva vrne državnemu tožilstvu.

Nacionalna ureditev v zvezi s spremembo obtožbe

- 21 Državno tožilstvo lahko obtožbo iz obtožnice spremeni pod tema dvema pogojevma: pripravljalni narok je bil opravljen in sodišče je začelo obravnavo, in sicer izvajanje dokazov, in izvedeni so bili že novi dokazi, na podlagi katerih je mogoče zaključiti, da ima kaznivo dejanje druge elemente, da gre torej za bistveno spremembo opisa dejanskega stanja iz obtožnice na podlagi člena 287(1) NPK.
- 22 Obtožbe se na podlagi člena 287(1) NPK ne sme spremeniti, da bi se odpravilo napako obtožnice, ki je obstajala že ob njeni sestavi. To se šteje za kršitev zakonodaje, ker se na ta način obide zakonsko določeni postopek za odpravo napak v obtožnici.

Nacionalna ureditev za odpravo očitne dejanske napake (člen 248a NPK)

- 23 Očitna dejanska napaka je tehnično odstopanje volje, ki jo oblikuje državni tožilec, od tiste, ki jo pisno izkaže, kot je napačno napisano ime, napačen datum ali podobno. Pri očitni dejanski napaki sodišče določi datum naroka za glavno obravnavo v zadevi in državnemu tožilcu naloži, naj napake odpravi v roku sedmih dni. Če jih državni tožilec ne odpravi v roku, sodišče prekliče narok in ustavi sodni postopek tako, da zadevo zaradi sestave nove obtožnice vrne državnemu tožilstvu. Nato se postopa v skladu s točkami od 19 do 21.

- 24 V praksi se te očitne dejanske napake odpravijo s pojasnilom državnega tožilca na pripravljalnem naroku. Odpravijo se, takoj ko sodišče državnega tožilca opozori na njihov obstoj in državni tožilec na naroku ustno pojasni, kaj je bilo s tem mišljeno. Tako se sodni postopek ne ustavi in zadeva ne vrne državnemu tožilstvu zaradi sestave nove obtožnice.

Sodba št. 14 Konstitutsionen sad (ustavno sodišče, Bolgarija) z dne 9. oktobra 2018

- 25 Ta ureditev za odpravo očitnih tehničnih napak je bila uvedena leta 2017 in je v nasprotju z ustaljeno nacionalno pravno tradicijo, da se lahko vsaka posamezna kršitev postopkovnih pravil pri sestavi obtožnice, celo tista najmanj bistvena, odpravi samo na en način, in sicer tako, da se sodni postopek ustavi in zadeva zaradi sestave nove obtožnice vrne državnemu tožilstvu. Zato je bila zoper novo ureditev takoj vložena pritožba pri Konstitutsionen sad (ustavno sodišče).
- 26 Konstitutsionen sad (ustavno sodišče) je ugotovilo, da popravek očitne dejanske napake v obtožnici ni primerljiv s spremembo obtožnice, zato je uvedba posebne postopkovne ureditve za njeno odpravo upravičena.
- 27 Obenem je pojasnilo, da ni zakonito uporabiti instituta odprave očitne dejanske napake, da bi se s tem v resnici spremenilo obtožbo.
- 28 Kljub temu je Konstitutsionen sad (ustavno sodišče), medtem ko je obravnavalo drugo vprašanje (in sicer, da višjestopenjsko sodišče ne more razveljaviti sodbe zaradi napak v obtožnici, potem ko se je o napakah izrecno razpravljalo na pripravljalnem naroku in je bila v zvezi s tem sprejeta dokončna odločitev), opozorilo na pomen odločanja o zadevi v razumnem roku. Poleg tega je v okviru obravnave tega vprašanja zavzelo stališče, da je mogoče napake v obtožnici na podlagi člena 249(4), točka 1, NPK (vključno z nejasnostmi, nepopolnostmi in protislovji) odpraviti v sodni fazi, in sicer, ne da bi se sodbo razveljavilo in zadevo zaradi sestave nove obtožnice vrnilo državnemu tožilstvu.
- 29 Nacionalni zakon ne določa take možnosti za odpravo pomanjkljivosti v obtožnici po pripravljalnem naroku. Zgoraj navedeno stališče Konstitutsionen sad (ustavno sodišče) ni privedlo do spremembe zakona ali sodne prakse.

Pomen instituta na podlagi člena 249 NPK za nacionalno pravo

- 30 V večini kazenskih zadev se na pripravljalnem naroku ugotovijo protislovja, nejasnosti in nepopolnosti v obtožnici. Zaradi tega je treba ustaviti sodni postopek in vrniti zadevo državnemu tožilstvu. To je razlog za večmesečni odlog. V nekaterih primerih se ta postopek za popravek napak v obtožnici večkrat ponovi.
- 31 Večinoma bi bilo mogoče te napake odpraviti nemudoma in preprečiti večmesečni odlog.

Razlaga v primeru obstoja zakonske praznine

- 32 Če je normativni pravni akt nepopoln, se za primere, ki jih ne ureja, uporabljajo določbe, ki veljajo za podobne primere, če je to v skladu z namenom pravnega akta. Če takih določb ni, se pravna razmerja urejajo na podlagi temeljnih načel prava Republike Bolgarije (člen 46(2) zakona o normativnih pravnih aktih).

Pravila za vabljenje

- 33 Udeleženci postopka, vključno z obdolženci in oškodovanci, se vabijo pisno. Vabila so na listu papirja, na katerem je natisnjeno besedilo. Na njem so navedeni ime in priimek osebe, procesna vloga, v kateri se ta oseba vabi, in sicer kot obdolženec ali kot oškodovanec, ter njene pravice in obveznosti. Ta vabila niso v neprozorni ovojnici, njihova vsebina pa tretjim osebam, ki niso naslovniki, nikakor ni skrita. Če ustreza oseba pod navedenim naslovom ni dosegljiva, se vabilo zaradi poznejše vročitve naslovniku vroči nekaterim tretjim osebam. Te osebe, ki opravijo vročitev, lahko v celoti vpogledajo v vabilo.

Pomen razumnega roka za odločanje o kazenski zadevi

- 34 Načelo za odločanje o kazenskih zadevah je zahteva po odločanju v razumnem roku (člen 22(1) NPK).
- 35 V skladu s členom 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin je treba o zadevah odločati v razumnem roku. Evropsko sodišče za človekove pravice je v številnih odločitvah grajalo vrnitev zadeve državnemu tožilstvu zaradi sestave nove obtožnice, če se je to zgodilo po začetku vsebinskega odločanja, vključno z odločanjem na drugi ali tretji stopnji.

Povezava vprašanja za predhodno odločanje z zadevo C-612/15

- 36 Obravnavano vprašanje za predhodno odločanje se postavlja na podlagi utemeljitev, ki so predstavljene v sodbi Sodišča z dne 5. junija 2018, Kolev (C-612/15) in podpirajo domnevo predložitvenega sodišča, da je nacionalno pravo s tem, ko določa neučinkovito ureditev za odpravo napak v obtožnici, v nasprotju s pravom Unije.
- 37 Vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na postopek za primerno odpravo napak v obtožnici. Nacionalna rešitev je „korak nazaj“, in sicer, da je treba sodni postopek ustaviti in zadevo vrniti v predhodno fazo, v kateri je treba sestaviti novo obtožnico in jo ponovno vložiti pri sodišču, začeti nov sodni postopek ter opraviti nov pripravljalni narok in ponoven preizkus obtožnice, pri čemer se to v nekaterih primerih večkrat ponovi.
- 38 Obenem bi bilo mogoče nekatere preudarke v sodbi Kolev (C-612/15) morda razumeti tako, da se po mnenju Sodišča napake zakonito odpravijo na drug način,

in sicer „s korakom naprej“ tako, da sodišče takoj, ko ugotovi te napake, še med narokom omogoči državnemu tožilcu, da jih popravi (glej točke 67, 71, 74, 94 in 95 te sodbe).

- 39 Po predstavitvi sklepnih predlogov v zadevi C-612/15 je bil nacionalni zakon spremenjen tako, da je določen pripravljalni narok, to pomeni, da je nacionalno sodišče že zavezano začeti sodno fazo postopka tako, da mora na tem pripravljalnem naroku celovito ugotoviti vse morebitne napake v obtožnici in pri tem upoštevati zadevne ugovore obrambe. Prvo dejanje, ki ga Sodišče navaja v točki 67 sodbe Kolev (C-612/15) („[...] začeti sodni postopek“), je v skladu z nacionalnim zakonom že obvezno.
- 40 Vendar v skladu z nacionalnim zakonom ni dopustno drugo dejanje, in sicer, da sodišče „samo odpravi[ti] te nepravilnosti“. V skladu z nacionalnim zakonom ni dopustno, da sodišče državnemu tožilcu, potem ko ga je jasno opozorilo na napake, na istem naroku omogoči, da jih popravi, in nato na istem naroku ob upoštevanju stališča obrambe preizkusi, ali so bile te napake dejansko popravljene.

Uporaba prava Unije za dejansko stanje postopka v glavni stvari

- 41 Uporaba člena 6(1), drugi stavek, Direktive 2012/13. S to določbo se zahteva, da se „nemudoma“ podajo informacije o obdolžitvah. Zato se postavlja vprašanje, ali je ta zahteva izpolnjena, če nacionalni zakon umetno odlaga odpravo napak v informacijah o obdolžitvah. Konkretnije, če državni tožilec, kot v postopku v glavni stvari, izrazi pripravljenost za odpravo napak v obtožnici (protislovje, nejasnost, nepopolnost), to pa v skladu z nacionalnim zakonom ni dopustno.
- 42 V skladu s členom 6(3) Direktive 2012/13 je treba podati podrobne informacije o obdolžitvah najpozneje ob vložitvi obtožnice v preizkus sodišču. Sodišče je že v točki 99 sodbe Kolev (C-612/15) navedlo, da je treba podrobne informacije o obdolžitvah podati najpozneje, preden sodišče začne vsebinski preizkus zadeve. Sodišče torej dopušča, da se te informacije podajo po vložitvi obtožnice pri sodišču, konkretnije na pripravljalnem naroku, na katerem se razpravlja o napakah v obtožnici. Zato člen 6(3) Direktive 2012/13, kot ga razlaga Sodišče v točki 99 sodbe Kolev (C-612/15), ni ovira za odpravo napak v obtožnici med pripravljalnim narokom.
- 43 Nacionalni zakon kategorično izključuje to možnost tako, da sam ožje in dobesedno razlaga pravico do obveščenosti o obdolžitvah, in sicer tako, da je treba podrobne informacije o obdolžitvah podati z obtožnico, ko se ta vloži pri sodišču; to ni mogoče pozneje, to je s popravkom obtožnice na pripravljalnem naroku. Če so v obtožnici napake, se sodni postopek zato ustavi, zadeva vrne državnemu tožilstvu, ki sestavi novo obtožnico, ki jo vloži pri sodišču. Tako se podajanje

podrobnih informacij o obdolžitvah zagotovi z novo obtožnico, in sicer, ko se ta vloži pri sodišču.¹

- 44 Zato se postavlja vprašanje, ali je ta ožja nacionalna razlaga pravice obdolženca do obveščeniosti o obtožbi skladna z resničnim smislom člena 6(3) Direktive 2012/13.
- 45 V skladu s členom 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) je treba o obtožbi odločati v razumnem roku. Postavlja se vprašanje, ali obstaja razumen razlog za odlog popravka napak v obtožnici, ki ga določa nacionalni zakon in ki lahko traja od nekaj mesecev do nekaj let. Razloga za ta odlog sta obvezna nacionalna zahteva, da se lahko sodni postopek začne samo na podlagi popolne obtožnice, in to, da obtožnice ni mogoče popraviti, potem ko se je sodni postopek že začel.
- 46 V skladu s členom 82(2) PDEU se lahko z direktivami določijo minimalna pravila, katerih sprejetje državam članicam ne preprečuje, da ohranijo višjo raven zaščite; v teh direktivah se upoštevajo posebnosti pravnih izročil držav članic. Zato se postavlja vprašanje, ali nima nacionalna ureditev prednosti pred Direktivo 2012/13, kot jo razlaga Sodišče v zadevi C-612/15, saj nacionalna ureditev zagotavlja enako ali celo višjo raven zaščite in to temelji na nacionalnem pravnem izročilu.
- 47 Obdolženec prejme količinsko in kakovostno enake informacije o obtožbi (pojasnilo v primeru nejasne, nepopolne ali protislovne obtožnice). To pojasnilo se lahko poda takoj na naroku (možnost, ki jo Direktiva 2012/13 v skladu z razlago Sodišča v zadevi C-612/15 dopušča), v skladu z obvezno zahtevo, ki velja za nacionalni postopek, pa se lahko poda tudi po odlogu, ki traja nekaj mesecev.
- 48 Obenem je mogoče trditi, da nacionalno pravo zagotavlja višjo raven zaščite, ker gre v skladu z nacionalno ureditvijo pri popravljeni obtožbi za eno besedilo, medtem ko gre pri popravku obtožbe z napakami na naroku za dve besedili, in sicer za prvotno obtožnico z napakami in pojasnila k tej obtožnici. Posledično je raven zaščite glede pravice do obveščeniosti na podlagi nacionalnega zakona enaka ali celo višja od tiste na podlagi Direktive 2012/13.
- 49 Poleg tega je treba na podlagi člena 82(2) PDEU upoštevati nacionalna pravna izročila. Začetek sodnega postopka na podlagi obtožnice, ki je brez napak, je bistvenega pomena za nacionalno razumevanje prava. Čeprav je Konstitutionsen sad (ustavno sodišče) zaradi obveznosti spoštovanja razumnega roka in preudarkov, ki se nanašajo na procesno logiko, opozorilo, da ne bi bilo v nasprotju z ustavo, če bi se omogočilo, da se napake v obtožnici odpravijo med sodnim postopkom, te razlage nista prevzela niti nacionalni zakonodajalec niti sodna praksa.

¹ Obstajata dve izjemi: odprava očitne dejanske napake in sprememba obtožbe po izvajanju novih dokazov.

- 50 Zato se postavlja vprašanje, ali nacionalni zakon, s tem ko izključuje možnost pojasnitve obtožbe med narokom in tako nasprotuje sodbi Kolev (C-612/15), krši načelo primarnosti prava Unije.
- 51 Uporaba načela spoštovanja dostojanstva To ima dve obliki. Na prvem mestu je človekovo dostojanstvo na podlagi člena 2 PEU in člena 1 Listine. Nacionalna ureditev vabljenja ustvarja priložnosti za tretje osebe, da izvejo, da je zadevna oseba obdolženec v kazenskem postopku ali da je bila oškodovana zaradi kaznivega dejanja. Čim večkrat je oseba vabljen, tem večja je verjetnost za to. Zato bi se v človekovo dostojanstvo posegalo manj, če ne bi bilo treba ustaviti sodnega postopka in vrniti zadeve državnemu tožilstvu zaradi sestave nove obtožnice. Na drugem mestu je poklicno dostojanstvo na podlagi člena 31 Listine, v tem primeru poklicno dostojanstvo sodnikov in državnih tožilcev. Nacionalni zakon, ki ne zagotavlja procesnega ukrepa za takojšnjo odpravo postopkovnih kršitev v obtožnici, čeprav je bila to želja državnega tožilca in obrambe in je sodišče presodilo, da je to primerno, ustvarja občutek profesionalne nemoči. Zakon, ki sodnike zavezuje k izpolnjevanju zahteve po odločanju v razumnem roku, nato pa jim ne zagotovi jasnega in normalnega pravnega instrumenta za to (popravek napak v obtožnici med narokom, med katerim je bila ugotovljena ta napaka) tako, da jim namesto tega nalaga uporabo drugega pravnega instrumenta, posledica katerega je večmesečni odlog, krši njihovo poklicno dostojanstvo.

Polni učinek predhodne odločbe

- 52 Niti člen 6 Direktive niti člen 47, drugi odstavek, Listine ne določata postopka za popravo vsebinskih napak obtožnice; zato nimata neposrednega učinka. Razlaga Sodišča, za katero se zaproša, ne more privedi do uvedbe novega nacionalnega pravnega instituta za odpravo napak v obtožnici, saj sodba Sodišča ne more biti podlaga za odpravo napak na pripravljalnem naroku.
- 53 Kljub temu lahko predložitveno sodišče na podlagi razlage, za katero zaproša, samostojno razloži nacionalno pravo in pri tem pride do izida, ki je združljiv s sklepnimi ugotovitvami Sodišča glede primerne procesnega postopanja za odpravo napak v obtožnici. V konkretnem primeru je mogoče, da bo Sodišče presodilo, da določbe člena 248(5), točka 2, v povezavi z odstavkom 1, točka 3, v povezavi s členom 249(4), točka 1, NPK (če so v obtožnici napake, se sodni postopek ustavi in zadeva zaradi sestave nove obtožnice vrne državnemu tožilstvu) niso v skladu s pravom Unije, če se splošno in brez izjeme uporabljajo v vseh primerih, tudi če bi bilo mogoče ugotovljene napake odpraviti s takojšnjo izjavo državnega tožilca na pripravljalnem naroku. Predložitveno sodišče bi imelo v tem primeru pravico, da ne uporabi teh določb. Predložitveno sodišče bi v tem primeru v skladu z nacionalnimi pravili o razlagi uporabilo najbolj podoben nacionalen pravni institut, in sicer tistega za odpravo očitne dejanske napake na podlagi člena 248a(1) NPK. S tem bi državnemu tožilcu omogočilo, da nemudoma (po potrebi pa v roku sedmih dni) odpravi napake. Predložitveno sodišče bi ustavilo sodni postopek in vrnilo zadevo zaradi sestave nove obtožnice

le, če državni tožilec ne bi mogel odpraviti teh napak. Taka razlaga bi bila tudi v skladu z zadevno odločbo Konstitutionsen sad (ustavno sodišče).

- 54 Poleg tega bi bila razlaga Sodišča bistvena za preizkus, ali je bila spoštovana pravica obdolžencev do obveščenosti, ki ga opravljajo nacionalna sodišča, ki postopek v glavni stvari obravnavajo na drugi ali tretji stopnji. Konkretnije: če bi Sodišče presodilo, da je bila z odpravo napak na pripravljalnem naroku spoštovana pravica obdolženca, da izve, česa se ga obtožuje, višjestopenjska sodišča ne bi mogla razveljaviti vsebinske odločitve predložitvenega sodišča z obrazložitvijo, da je bila ta pravica kršena. Ta je namreč kršena, če napake v obtožnici niso bile odpravljene na podlagi nacionalnega zakona in odprava zato ni veljavna. Tako bi se zagotovilo, da se nacionalni zakon uporablja v skladu z razlago Sodišča.
- 55 Nazadnje bi se z razlago Sodišča spodbudilo nacionalnega zakonodajalca k ustrezni spremembi ureditve za odpravo napak v obtožnici.

DELOVNI DOKUMENT